

Meyliyeva M.S. Tafakkurning innovatsion rivojlanishiga pedagogik hamda psixologik faktorlarning ta'siri

Mirzaraximova G.I. Nutq faoliyati va ularning xususiyatlari

Yunusova X.Sh. O'zbekiston respublikasida inklyuziv ta'limni tadbiq qilish masalalari

Abdurasulov J. Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik fanining bugungi kundagi pedagogik va psixologik dolzarbligi

Ozodqulov O.B. Ta'lim muassasalari rahbarlarining samarali boshqaruv faoliyatida sog'lom va ijodiy muhitni rivojlantirish omillarining kognitiv tahlili

Kobilova Sh.X. Inklyuziv ta'limni uzluksizligi ta'minlash va uni pedagogik-psixologik qo'llab-quvvatlashning nazariy jihatlar

Turakulov B.N. Ekopsixologik kreativ qobiliyatini rivojlantirishning psixologik omillari

Vafoyeva G.B. Pedagogik jamoada sog'lom muhitni shakllantirish va rivojlantirishning afzalliklari

Ruzmatova N.Sh. Psixologik farovonlik tushunchasining mazmun-mohiyati

Burxanova M.B. Muomala odobi – axloqiy va muomala madaniyatning muhim elementi sifatida

Raxmanova D.U. Talabalarning intellektual faoliyatini optimallashtirishning psixologik determinantlari

Abduqodirova D.E. Talabalarda emotsional kreativlik sifatlarini rivojlantirish

Xurramov K.M. Personalni korporativ boshqarishning ilmiy-nazariy asoslari

Kadirova X.A. Jadid adabiyoti namondayalarining ta'lim tarbiyaga oid asarlaridan samarali foydalanish

Janbayeva M.S. Interfaol metodlar asosida bo'lajak o'qituvchilarining kasbiy mobilligini shakllantirish

Чориев И.Р. Современное состояние реализации воспитательной деятельности в высших образовательных организациях

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ХЭМ РУЎХЫЙЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Adilkariyev X.T., Rasulova A.M. Konstitutsiya – yangi madaniy-huquqiy renessans poydevori

Talipova Yu.Sh. Sharq allomalari nigohida “ustoz-shogird” an'anasining o'rni

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Pulatova D.A. Aralash ta'lim sharoitida talabalarni tadqiqotchilik faoliyatiga tayyorlashning zamonaziy yondashuvlari

Raximova X.K. Media ta'lim metodlari orqali talabalarni kreativ fikrlashga o'rgatish mexanizmlarining nazariy asoslari

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Нарманов А.Х. Бошланғич таълим ёшидаги болалар тарбиясида халқ оғзаки поэтик ижодининг ўрни ва аҳамияти

Achilova M.S. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar emotsional sohasi psixofiziologiyasining asosiy xususiyatlari

Egamberdiyeva N.A. Inklyuziv ta'limga jalb qilingan autizm sindromli bolalar bilan ishlashda o'qituvchi va tyutorning birgalikdagi faoliyati

Tag'anova G.B. Aqliy rivojlanishda nuqsoni bo'lgan bolalarning o'ziga xos xususiyatlari

Madgapilova N.T. Maktab va MTT ta'limida innovatsion logistikasini boshqarish va uning pedagogik kontseptual masalalari

Mirkosimova H.M. Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida nutq o'stirishning psixologik xususiyatlari

Xusanova N.B. 6-7 yoshli bolalardagi xavotirli holatlarning psixologik xususiyatlari
Abduraxmanova Sh.B. Intelлектida muammolari bo'lgan zaif eshituvchi bolalarning predmetli amaliy faoliyatini rivojlantirish metod va vositalari
Saparova U.B. Tarbiya fani asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida iqtisodiy tarbiya ko'nikmalarini shakllantirishda sharq mutafakkirlari tarixiy merosining o'rnini
Эшчанова Г. А., Кузиева Р. Р. Образовательно – воспитательное значение жанра басни в начальных классах
Азизова Э.А. Готовность ребенка к школе: важность обучения в дошкольном возрасте

ТАСВИРИЙ САНЪАТ ВА МУСИҚА

Kurbanova A.T. San'at ta'limida raqamli transformatsiyani joriy etish dolzarb pedagogik muammo sifatida

СОЦИАЛЛЫҚ ПЕДАГОГИКА

Нормуродова Б.А. Оилада болаларни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашда халқ миллий анъаналаридан фойдаланиш
Sultanova D.A. Boshqaruvning mohiyati: boshqaruv psixologiyasi va boshqaruv pedagogikasi
Hakimova I.X. Bo'lajak maktab menejerlarida ijtimoiy kompetentliklarini shakllantirish shart-sharoitlari
Умарова Ш.А. Психологическая поддержка мигрантов и их семей в обществе

ФИЗИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ ҲӘМ СПОРТ

Djurabayeva D.E. Maktabgacha yoshdagi serebral falaj bolalarni maxsus jismoniy mashqlar orqali harakat faolligini oshirish samaradorligi
Halimova F.K. Biatlonchilarning jismoniy rivojlanganlik ko'rsatkichlarining tuzilishi
Tunyan A .A. Voleybol o'yini texnikasini o'rganishda o'yinchilarga qo'yilgan talabalar
Ataxanov H.K. Sog'lom turmush tarzini shakllantirish
Tursunov A. O'zbekistonga voleybolning kirib kelishi va rivojlanishi
Arislanov I.T. Futbol sportini rivojlantirishning maqsad va vazifalari
Ergashev R.Q. Kurashchilarning jismoniy harakatlari va texnik tayyorgarligi
Yusupov E.T. Kurash sportini rivojlantirish hamda takomillashtirish
Shukurllayev J.M. Kichik voleybol sport turiga tayyorlash akmeologiyasini voleybolga integratsiyalash mexanizmining determinantlari va tamoyillari
Xo'janiyozov B. I., Zokirov R.O. Barkamol shaxsni voyaga yetkazishda oilaviy muhitning o'rnini
Shermatov M.N. Yosh futbolchilarning jismoniy tayyorgarligini o'rganish va tezkorlikni rivojlantirish xususiyatlari

tarixiy va ijtimoiy oqibatlarini bashorat qilish; ta'lim mazmuni va yosh ijodkorlikni tarbiyalashda yangi ijtimoiy-madaniy vaziyatlarni sahnalashtirish.

Bugungi kunda ta'lim muassasalari turlarining bir xilligi buzilmoqda, maktablar negizida, litseylar, komplekslar, markazlar tashkil etilmoqda. Aniq ta'rif berishni maqsad qilmasdan, – bu yuqori darajadagi ta'lim, keng gumanitar ta'lim beradigan va o'z bitiruvchilarini (11-sinf) universitetlarda o'qishni davom ettirishga yo'naltiradigan muassasa ekanligini ta'kidlaymiz. "Texikum" nomi – ko'pincha o'rta ma'lumotdan tashqari, u yoki bu kasbni beradigan ta'lim muassasasiga beriladi. Keyinchalik "litsey" nomi bilan sezilarli chalkashliklar yuzaga keladi. Har qanday ijtimoiy institutdan tashqari, bu o'rta ta'lim muassasasining bir turi; ammo, elita maktablari va sobiq kasb-hunar maktablari litseylar deb ataladi. Ta'lim muassasasi nomidagi "markaz" va "kompleks" so'zlari odatda ma'lum bir birlashma mavjudligini ko'rsatadi (maktab + bolalar bog'chasi, maktab + qo'shimcha ta'lim muassasasi va boshqalar). ²⁴Maktabda o'quv faoliyatini boshqarish bo'yicha faoliyat o'qituvchilar yoki sanoat korxonalari rahbarlarining ishlaridan sezilarli darajada farq qiladi. U faqat haqiqiy pedagogik tarkib bilan to'ldirilganda va o'quv jarayonini takomillashtirishga qaratilgan bo'lsa va yakuniy natija-o'quvchining shaxsiyatini rivojlantirishga qaratilgan bo'lsa, aniq ma'noga ega bo'ladi.

Maktab amaliyotida turli xil boshqaruv turlari mavjud: ijtimoiy, huquqiy, iqtisodiy, ma'muriy va boshqalar. ularning barchasi bir-biri bilan bog'liq, bir-biriga kirib boradi va ba'zida ularni farqlash qiyin. Biroq, ularning maktabda o'qitilishini belgilaydigan asosiy narsa shundaki, ularning barchasi uning etakchi ijtimoiy funktsiyasini shakllantirishga, ta'lim va ta'lim muammolarini hal qilishga qaratilgan bo'lishi kerak. Ehtimol, shuning uchun maktabshunoslik – bilim sohasi-maktabni boshqarishni integral jarayon deb biladi. Maktabning boshqaruv ob'ekti sifatida yana bir xususiyati shundaki, maktabda amalga oshiriladigan barcha boshqaruv turlari bir qator tayinlanmagan. Maktabning asosiy ijtimoiy vazifasiga ko'ra, uning ishida ta'lim va tarbiya zarur. Demak, maktabda boshqaruvning boshqa turlari qatorida ta'lim va ta'limni boshqarish, o'quvchining shaxsini rivojlantirish uchun sharoit yaratish ustunlik qilishi kerak.

Maktabdagi asosiy tuzilma bu boshqaruv tuzilmasi (rejalashtirish – tashkil etish – boshqarish – nazorat) va boshqaruv aloqalari. Boshqaruv tushunchasining mohiyatini eslaylik- bu sub'ektlarning maqsadga muvofiqligini ta'minlaydigan faoliyati (ya'ni ular yaratmoqchi bo'lgan tasvirning ravshanligi, ma'lum bir vaqtgacha erishmoqchi bo'lgan natijasi) va tashkilotchilik (ya'ni odamlarning sa'y-harakatlari va harakatlarining yaxlitligi). Aynan shu ikki omil, avvalambor, tizimni tashkil etuvchi, birlashtiruvchi omillardir. Boshqaruv faoliyati yuqorida aytib o'tilgan tuzilishga asoslanadi. Agar g'oya dolzarb, realistik va kelajakka yo'naltirilgan bo'lsa, u darhol boshqaruvning bir qismiga aylanadi va undan tashqarida endi mavjud emas.

Maktabni boshqarish bo'yicha xizmatlarni tushunish menejerlarni maktabni boshqarishga emas, balki "yuqorida" qabul qilingan qarorlarni oddiy efirga uzatishga emas, balki uning muvaffaqiyatli ishlashi va rivojlanishi uchun maktabga xizmat ko'rsatishga, maktab jamoasining barcha a'zolarining samarali, yuqori motivatsiyali boyo'g'li faoliyati uchun eng yomon sharoitlarni yaratishga qaratilgan. Rejalar va dasturlarni, xususan, maktabni rivojlantirish dasturlarini ishlab chiqish, muhim qarorlarni tayyorlash va qabul qilish, maktab tuzilishini takomillashtirish, o'qituvchilar faoliyatining motivatsiyasi, o'qituvchilarning huquq va erkinliklarini o'z vaqtida va buzmaydigan nazoratni amalga oshirish, maktab ichidagi boshqaruv tizimi boshqariladigan ob'ektlarni taqdim etadi-zarur va juda qimmatli boshqaruv xizmatlari mavjud. Alohida sinflar ajratilgan o'quv xonalari mavjud. Ushbu maktablar o'quvchilarga har qanday mutaxassislik bo'yicha, masalan, tibbiyot, iqtisodiyot va biznes, huquqshunoslik, harbiy ishlar, qishloq xo'jaligi va boshqalar bo'yicha kasbiy tayyorgarlik berilganligi bilan ajralib turadi.:

²⁴BAXRONOV M.I (TEYORIYA EKONOMICHESKAVA ANALIZA) SANKT PETERBURG.:1994 228-B

- 1) maktabni boshqarish tizimini tubdan o'zgartirish orqali takomillashtirish;
- 2) mavjud boshqaruv tizimidagi tub o'zgarishlar orqali takomillashtirish;
- 3) maktab ichidagi boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish.

Ta'lim tizimini boshqarishning ijtimoiy tabiati shundan iboratki, davlat hokimiyati organlari bilan bir qatorda o'qituvchi va talabalar jamoalari, ota-onalar va jamoatchilik vakillarini o'z ichiga olgan ijtimoiy organlar ham tuziladi. Ularning boshqaruvdagi ishtiroki maktab jamoasida ilmiy izlanishlar va uzoq muddatli psixologik muammolarni yaratish uchun haqiqiy shart-sharoitlarni yaratadi. Ta'limni boshqarishning ijtimoiy ha-rakterining haqiqiy timsoli kollektiv boshqaruv organi-maktab Kengashining faoliyatidir. Kengash ishinining funktsiyalari va mazmuni " Vaqtinchalik Nizom"bilan belgilanadi.

Maktabning yuqori boshqaruv organi yiliga kamida bir marta o'tkaziladigan konferentsiyadir. Konferentsiya shi-halokatli vakolatlarga ega: maktab miqyosidagi konferentsiyada maktab kengashi, uning raisi saylanadi va ularning faoliyat muddati belgilanadi. Har bir ta'lim muassasasi konferentsiyada uning rivojlanishining haqiqiy holati, maqsadlari, vazifalari, istiqbollarini hisobga olgan holda ta'lim muassasasining Nizomini qabul qiladi. Shunday qilib, bitta umumta'lim maktabining Ustavi boshqa maktabning Ustavidan farq qilishi mumkin, ammo Ustavning umumiy yo'nalishi "davlat umumta'lim o'quv yurtlari to'g'risidagi vaqtinchalik Nizom"bilan belgilanadi. Kollegial organ sifatida maktab kengashi rivojlanishning asosiy yo'nalishlarini, o'quv jarayoni sifatini oshirish yo'llarini tasdiqlaydi, o'quv tilini belgilaydi. Maktab kengashi vaqtincha yoki doimiy komissiyalar, shtablar, ta'lim muassasasi faoliyatining turli yo'nalishlari bo'yicha kengashlar tuzishi va ularning huquqlari, majburiyatlari, vakolatlari chegaralarini belgilashi mumkin. Talabalar, o'qituvchilar va boshqa o'quv muassasalari xodimlari, ota-onalar (ularning o'rnini bosuvchi shaxslar) va jamoatchilik vakillari jamoalar yig'ilishlarida hal qiluvchi ovoz berish huquqiga ega konferentsiya delegatlari etib saylanadi. Konferensiyalar o'rtasidagi davrda maktab (o'quv yurti) kengashi oliy rahbar or-gan rolini o'ynaydi.

Maktab Kengashining faoliyati quyidagi asosiy yo'nalishlar bo'yicha amalga oshiriladi: konferentsiyalar qarorlarining bajarilishini tashkil qiladi; ota-onalar (ularning o'rnini bosuvchi shaxslar) bilan bir qatorda davlat va jamoat organlarida ushbu o'quvchilarning manfaatlariga ta'sir ko'rsatadigan masalalarni ko'rib chiqishda talabalarning ijtimoiy himoyasini ta'minlaydi; 1-sinfga kirishda talabalarning yoshini, zarurligini va talaba shaklining turi; byudjet mablag'larini sarflash to'g'risidagi hisobotlarni ko'rib chiqadi, o'z fondini shakllantiradi, ta'lim muassasasining byudjet va byudjetdan tashqari mablag'laridan foydalanish yo'nalishini belgilaydi; maktab direktori, uning o'rinbosarlari, individual o'qituvchilarning ishi to'g'risida hisobot berishga loyiqdir; ta'lim muassasasi ma'muriyati va uning jamoat tashkilotlari bilan birgalikda ota-onalarning pedagogik ta'limi uchun sharoit yaratadi.

Adabyotlar:

1. Абдурасулов , Ж. (2024). ХАРБИЙ ЖАМОАНИНГ ПСИХОЛОГИК АСПЕКТЛАРИ. *Бюллетень педагогов нового Узбекистана*, 2(2), 59–65. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/yopa/article/view/28149>
2. Jurayev , S., & Abdurasulov , J. (2024). PSYCHOLOGICAL PROBLEMS OF A MILITARY OFFICER . *International Conference on Management, Economics & Social Science*, 2(1), 26–29. Retrieved from <https://aidlix.org/index.php/fi/article/view/547>
3. Usarboeva , D. (2024). DEVELOPMENT OF THE MECHANISM FOR FORMING ACADEMIC MOBILITY OF STUDENTS. *Бюллетень педагогов нового Узбекистана*, 2(8), 40–43. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/yopa/article/view/37442>
4. Zilola Dilmurodova. (2024). PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL NATURE OF ABILITY. *European Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 27, 1–4. Retrieved from <https://ejird.journalspark.org/index.php/ejird/article/view/1092>
5. Abduqodirova, & Pardaboyeva, M. (2024). THE ROLE OF EMOTIONAL CREATIVITY IN STUDENTS' DECISION-MAKING. *INTERNATIONAL CONFERENCE OF NATURAL AND SOCIAL-HUMANITARIAN SCIENCES*, 1(7), 27–30.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13819583>

<https://universalconference.us/universalconference/index.php/ICNSHS/article/view/2371>

6. Тожибоев Марат Нормадович ТАЛАБАЛАРНИНГ ПЕДАГОГИК ТАФАККУРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВ // SAI. 2023. №Special Issue 10. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/talabalarning-pedagogik-tafakkurini-rivozhlantirishga-innovatsion-yondashuv>
7. Умаров Б.М., Назаров А.С. Низоли вазиятларда бошқарув қарорларини қабул қилишнинг ташкилий ва ижтимоий-психологик механизмлари // Молодой ученый. – 2020. – № 7. – С. 352-353.
8. Nazarov A.S. Psychological analysis of levels of administration of management decisions // Вопросы экономики и управления. – 2020. – № 3. – С. 1- 5.
9. ABDULAYEVA G' (BOZOR IQTISODIY ALOQALARI) T.:1997 472-B

РЕЗЮМЕ

Ushbu maqola boshqaruv sharoitida rahbarlar va xodim ularning jamoa a'zolari o'rtasida ijobiy va samarali ish munosabatlarini rivojlantiradigan muhim jihatlarni yoritishga qaratilgan.

РЕЗЮМЕ

Целью данной статьи является освещение важных аспектов, которые развивают позитивные и эффективные рабочие отношения между руководителями и сотрудниками в управленческой среде.

SUMMARY

This article aims to highlight the important aspects that develop positive and effective working relationships between leaders and employees in the management environment.

INKLYUZIV TA'LIMNI UZLUKSIZLIGI TA'MINLASH VA UNI PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK QO'LLAB-QUVVATLASHNING NAZARIY JIHATLARI

Kobilova Sh.X.

ChDPU Pedagogika fakulteti, Maxsus pedagogika
kafedrası v.b.dotsenti (PhD)

Annotatsiya: Mazkur maqolada muallif uzluksiz inklyuziv ta'limni tashkil etishning ilmiy-nazariy jihatlariга doir o'z ilmiy mulohazalarini ilgari surib, alohida ta'limga muhtoj ta'lim oluvchilarni psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish ijtimoiy dolzarb masala ekanligini yoritgan.

Kalit so'zlar: uzluksiz ta'lim, inklyuziv ta'lim, ta'lim traektoriyasi, maxsus o'qitish, pedagogik-psixologik qo'llash, ilmiy-nazariy g'oya, inklyuziv jarayonni rivojlanishini konstruktiv tavsiflash.

Аннотация: В данной статье автор излагает свои научные взгляды на научно-теоретические аспекты организации непрерывного инклюзивного образования, создания необходимых условий для психолого-педагогического сопровождения учащихся, нуждающихся в специальном образовании, уточняет данную проблему.

Ключевые слова: непрерывное образование, инклюзивное образование, образовательная траектория, специальное образование, педагогико-психологическое применение, научно-теоретическая идея, конструктивное описание развития инклюзивного процесса.

Abstract: In this article, the author puts forward his scientific opinions on the scientific and theoretical aspects of the organization of continuous inclusive education, creating the necessary conditions for the psychological and pedagogical support of students who need special education. clarified that the issue.